

راهنمای فرایند ادامه تحصیل در خارج از کشور

نسخه صفر

مرداد ۱۳۷۹

فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۴	مقدمه
۴	روال مطالب
۴	ترتیب زمانی کارها
۶	خواندن GRE و Toefl
۱۱	بررسی دانشگاه‌ها و سفارش Application
۱۳	رزرو جا برای امتحانات
۱۳	نهایی کردن دانشگاه‌ها
۱۵	دادن فرم‌های توصیه نامه به اساتید
۱۶	دادن امتحانات GRE و TOEFL
۱۷	تکمیل مدارک دانشگاه‌ها و پست آنها
۱۸	پیگیری درخواست نامه‌ها و انتخاب نهایی
۱۹	گرفتن ویزا (به فرض آمریکا)
۲۲	تهیه بلیط برای رفتن
۲۳	آمادگی نهایی برای رفتن
۲۴	هزینه‌ها
۲۴	نکات متفرقه
۲۷	ضمیمه ۱- مشکل سربازی و کارهای مربوط به آن!
۳۱	ضمیمه ۲- سایتهای مفید
۳۲	و کلام آخر...

مقدمه

ادامه تحصیل در خارج از کشور و در دانشگاه‌های معتبر، جزء مهمترین اهداف بسیاری از دانشجویان کشور ماست. به سرانجام رسانیدن این کار فرایندی نسبتاً زمان‌گیر است که چگونگی آن عمدتاً به صورت تجربه بین بچه‌ها منتقل می‌شود. در این جزوه دانسته‌ها، تجارب و شنیده‌های خودم را در طی کردن این مسیر خلاصه کرده‌ام. امیدوارم مورد استفاده دوستان واقع شود.

روال مطالب:

- مطلب جزوه عمدتاً برپایه روال زمانی که باید انجام شوند، آورده شده است. در هر بخش نکات و توضیحات مربوطه آورده شده، در عین حال ممکن است در مورد یک موضوع کلی در بیش از یک بخش بحث شده باشد. فرضاً برای امتحانات Toefl و GRE بخش‌هایی برای خواندن، ثبت نام و دادن امتحان در نظر گرفته شده است.

- یک CD حاوی بعضی منابع که من در اختیار داشتم، بولتن‌های GRE و TOEFL و GRE Subject و فایل‌هایی که در دنبال گشتن برای دانشگاه‌ها گرفته بودم و بعضی منابع دیگر به همراه این جزوه موجود است (در دانشگاه صنعتی شریف، نزد مجلات دانشجویی به امانت گذاشته شده) و ممکن است در متن به بخش‌هایی از آن اشاره شود.

- در تهیه این مطالب، فرض کرده‌ام که فرد می‌خواهد برای ترم پاییز ۲۰۰۱ پذیرش بگیرد و زمان‌ها را بر این اساس داده‌ام. بدیهی است که برای ترم‌های پاییز دیگر، نظم مطالب هیچ تغییری نمی‌کند و برای پذیرش در ترم بهار نیز فقط با ۶ ماه شیفت زمان مواجه خواهیم بود. باید توجه داشت که درخواست پذیرش برای ترم بهار معمولاً محدودیت‌هایی به همراه دارد: بعضی رشته‌ها و دانشگاه‌ها در این ترم دانشجو نمی‌پذیرند (یا تعداد کمتری می‌پذیرند) و کمک‌های مالی برای دانشجویان ورودی در ترم بهار بسیار کمتر است و معمولاً وجود ندارد. در نتیجه درخواست پذیرش برای ترم پاییز بیشتر توصیه می‌شود.

- در دادن زمان‌ها سعی کرده‌ام طوری برنامه ریزی کنم که فشار کارها در یک زمان بیش از حد نشود. در نتیجه زمان‌هایی که پیش رو خواهید داشت می‌تواند کاملاً فشرده تر نیز بشود.

ترتیب زمانی کارها:

در این قسمت کارهای عمده را از نظر زمانی مرور می‌کنیم.

- از نظر زمانی اولین کاری که باید به آن مشغول شد، خواندن برای امتحانات GRE و TOEFL می‌باشد. اگر سطح فعلی زبانتان تعریفی ندارد، این کار را می‌توانید از حدود پاییز ۱۹۹۹ شروع کنید. زودتر از این احتیاجی نیست و تا بهار ۲۰۰۰ هم اصلاً دیر نشده. در واقع حجم کار خواندن هم عمدتاً به یادگرفتن لغات بر می‌گردد. این قسمت تا زمان دادن امتحانات در پاییز ۲۰۰۰ ادامه می‌یابد. در ضمن اگر مشکل سربازی دارید، حتماً ضمیمه یک را زودتر بخوانید.

- کار عمده بعدی بررسی دانشگاه‌ها و سفارش Application Form می‌باشد. این به حدود تابستان ۲۰۰۰ باز می‌گردد. اگر از اوائل تابستان به فکر باشید بهتر است. برای این بخش محدودیت خاصی نمی‌توان قائل شد. هر چه اطلاعات بیشتر به دست آورید، تصمیم دقیقتری می‌گیرید (به شرطی که به اطلاعاتتان نظم خوبی بدهید!) ولی بهتر است فرم‌ها را تا اوائل پاییز ۲۰۰۰ سفارش دهید تا به موقع برسد.

- قسمت بعدی کار رزرو جا برای امتحانات GRE و TOEFL است. این کار را اگر در اواسط-اواخر تابستان ۲۰۰۰ انجام دهید، خیلی بهتر است تا جاها پر نشود و دچار شرایط اضطراری نشوید، در هر صورت در بدترین شرایط ممکن است تا یک هفته قبل از امتحانات نیز این کار را به تعویق بیندازید.

- نهایی کردن دانشگاه‌ها، وظیفه دیگریست که پیش رو دارید. اگر بتوانید قبل از دادن امتحانات GRE و TOEFL این کار را انجام دهید، عملاً به نفعتان خواهد بود چرا که در فرستادن نمرات امتحانات، تکلیفتان روشن است. در هر صورت این مورد نیز می‌تواند دیرتر انجام شود.

- دادن فرم‌های توصیه نامه (Recommendation letter): اگر در مهر ۲۰۰۰ این کار را بکنید، به اساتید فرصت بیشتری خواهید داد و خودتان نیز نگران نخواهید بود. چرا که اساتید فعال، معمولاً در اواخر پاییز با ترافیک درخواست توصیه نامه مواجهند.

- دادن امتحانات GRE و TOEFL: پیشنهاد می‌کنم که این کار را در اواخر اکتبر، اوائل نوامبر ۲۰۰۰، به سرانجام برسانید تا برای هیچ دانشگاهی دیر نباشد. توجه کنید که GRE در هفته آخر ماه گرفته نمی‌شود، در ضمن مراقب امتحانات میان ترم نیز باشید.

- تکمیل و فرستادن فرم‌ها: دیرترین زمان این کار بستگی به مهلت دانشگاه‌های مورد علاقه شما دارد که معمولاً زودتر از اواسط دسامبر ۲۰۰۰ نیست (در چند مورد از دانشگاه‌های کانادا Deadline برای اول نوامبر هم دیده‌ام!) به هر صورت اگر طوری برنامه ریزی کنید که بتوانید در اوائل نوامبر همه فرم‌هایتان را بفرستید، دچار فشار و عجله نمی‌شوید.

- در برنامه ریزی کارهایتان، سعی کنید ترم درسی پاییز ۲۰۰۰ را سبک انتخاب کنید تا حجم فعالیت‌های مربوط به گرفتن پذیرش زیاد بوده و اجازه درس خواندن به شما نمی‌دهد.

- برای پست کردن مدارک که عملاً قدم نهایی در کار درخواست کردن است، یک مهلت برای خودتان در نظر بگیرید که پیشنهاد می‌کنم اوائل نوامبر ۲۰۰۰ باشد. اجازه ندهید دچار شرایط اضطراری و عجله بیهوده شوید چرا که از کیفیت کار شما می‌کاهد و می‌تواند موجب نقص مدرک شود که چه بسا درخواست پذیرش شما را با مشکل جدی روبرو کند، در ضمن اینگونه اگر دانشگاه‌های مورد نظرتان مهلت بیشتری دارند، فرصت خواهید داشت تا از فشار کارها کم کنید و به کیفیت آن بیفزایید (با اضافه کردن به مهلت زمانی مورد نظر برای فرستادن مدارک)

- پس از فرستادن فرم‌ها، کار پیگیری درخواستنامه‌ها اهمیت زیادی در بالابردن احتمال موفقیت نهایی شما دارد. این کار از بعد از فرستادن مدارک تا قبول پیشنهاد یک دانشگاه ادامه خواهد یافت.

- دریافت ویزا، پس از قبولی در یک دانشگاه و دریافت مدارک مورد نیاز، باید برای گرفتن ویزا اقدام کنید که خود کاری وقت گیر است و زمانش بسته به زمان دریافت مدارک می‌تواند از اواسط بهار ۲۰۰۱ تا تابستان تغییر کند.
- در نهایت باید به فکر بلیط و آمادگی برای رفتن باشید که البته با توجه به شلوغی خطوط هوایی در اواسط بهار ۲۰۰۱ به فکرش بیفتید بهتر است!

خواندن GRE و TOEFL

در این قسمت در مورد امتحانات GRE و TOEFL توضیحاتی کلی می‌دهیم و به چگونگی خواندن آنها و منابعی که می‌شناسم اشاره می‌کنم.

GRE: این امتحان دارای سه بخش کلی می‌باشد: Verbal (زبان)، Quantitative (ریاضی) و Analytical (منطق). امتحان به صورت کامپیوتری برگزار می‌گردد و چهار بخش دارد که شامل سه بخش کلی بالا (یکی از آنها دوبار!) می‌شود.

Verbal

وقت‌گیرترین قسمت برای خواندن GRE می‌باشد. ۳۰ سؤال در ۳۰ دقیقه برای آن مطرح می‌شود که بخشهای پرکردن جاخالی جملات، درک مطلب، متضاد کلمات و ارتباط بین کلمات را دربر می‌گیرد. مهمترین مشکل قسمت زبان سخت بودن لغات بکاررفته و قوی بودن Vocabulary آن است. البته نمره آن به اندازه دو قسمت دیگر پراهمیت نیست. اگر خیلی خوب کار کنید می‌توانید تا حدود ۶۰۰ از ۸۰۰ نمره خود را بالا ببرید، با این حال نمره معمول بچه‌ها حدود ۳۵۰ است و نمره بالای ۴۰۰ خوب محسوب می‌شود، معمولاً دانشگاه‌ها حداقل خاصی برای این بخش در نظر نمی‌گیرند ولی به هر صورت بالای ۴۰۰ در بیشتر موارد قابل قبول است. برای خواندن این قسمت امتحان باید عمده کار خود را روی یاد گرفتن لغات متمرکز کنید. روش خواندن تا حدی به توانایی‌های فردی و مدت زمان تخصیص یافته برمی‌گردد. به نظر من یک برنامه منظم برای خواندن ۵ تا ۱۰ لغت در روز، از زمستان ۲۰۰۰ می‌تواند به خوبی پاسخگو باشد. در چنین برنامه‌ای توجه به گذاشتن برنامه‌های منظم دوره کردن، بسیار اهمیت می‌یابد. سعی کنید لغات یادگرفته شده را حداقل ماهی یکبار ببینید. برای تسهیل کار یادگیری و دوره، می‌توانید با هر پنج، شش لغتی که می‌آموزید، یک جمله بسازید و این جمله را حفظ کنید. اینگونه هم لغت را در کاربرد یاد می‌گیرید که بسیار مفید است و هم کار دوره راحت‌تر می‌شود، با این وجود باید مراقب درست بودن جمله‌ها بود.

یادگرفتن لغت عملاً پایه لازم برای امتحان را فراهم می‌کند اما برای خوب امتحان دادن باید تست زدن را تمرین کنید و با تست‌های این بخش آشنا شوید. می‌توانید این کار را به دو سه ماه آخر واگذارید. توجه کنید که برگشتن به سئوالات قبل در امتحانات کامپیوتری مقدور نیست (چون

سئوالات بعدی بر اساس صحت سئوالات قبل تنظیم می‌شود). در نتیجه هنگام تمرین نیز این موضوع را رعایت کنید. عمده کتابهای آموزشی GRE، توضیحاتی به عنوان تکنیکهای تست زدن و... دارند. این قسمت‌ها معمولاً نکته خاصی نداشته و ارزش وقت گذاشتن خاصی ندارد، با این وجود اگر وقت داشته باشید آنها را بخوانید چون ممکن است چیز تازه‌ای بیابید. برای اینکه لغات جدید، در ذهنتان جا بیفتد بهتر است تا آنجا که می‌توانید متن‌های انگلیسی بخوانید و بشنوید این کار برای امتحان تافل نیز کاملاً مفید است، همچنین اگر فرصتی برای حرف زدن و یا نوشتن انگلیسی پیدا کردید، سعی کنید لغات تازه را بکار ببرید.

ریاضی

این قسمت امتحان ساده‌ترین آن است و براحتی می‌توان نمره کامل ۸۰۰ را کسب کنید. بچه‌ها حدود ۷۸۰ به طور متوسط می‌گیرند. این قسمت ریاضیات دبیرستانی است و احتیاج به هیچ خواندن خاصی ندارد. فقط باید معنی و معادل انگلیسی بعضی لغات مثل محیط، مساحت، وتر، محاطی، میانه و میانگین و ... را بدانید. همچنین تبدیل واحدهای مهم حجم، زمان، طول و جرم را در سیستم‌های انگلیسی و SI و به هم بدانید. این نکات در بیشتر کتابهای آمادگی GRE آمده. به هر صورت کمی تمرین در تست زدن برای آشنایی با آن لازم است.

منطق Analytical

در این بخش عمده مشکل در زمان امتحان پیش می‌آید. سئوالات همگی قابل حل هستند اما سرعت اهمیت می‌یابد. معمولاً بچه‌ها حدود ۷۲۰ از ۸۰۰ در این بخش کسب می‌کنند اما نمره کامل با کمک تمرین دور از دسترس نمی‌باشد.

برای این بخش مهمترین توانایی که باید در خود پرورش دهید، توان منظم کردن و خلاصه کردن اطلاعات به سرعت و نتیجه‌گیری منطقی از آنهاست. کشیدن جداول کوچک و شکل برای خلاصه سازی داده‌ها می‌تواند در این بخش کمک شایانی باشد. در یک نوع از سئوالات پس از دریافت توضیحی در مورد یک سری روابط منطقی بین اجزاء یک سیستم، چندین سؤال از شما می‌شود. در حین خواندن توضیحات باید طوری اطلاعات را خلاصه کرده و روی کاغذ بیاورید که دیگر احتیاجی به بازگشت به متن نباشد چرا که در غیر اینصورت دچار کمبود زمان خواهید شد. برای خواندن این قسمت تا آنجا که فرصت و نمونه سؤال پیدا می‌کنید تست بزنید. در زدن تست‌ها حتماً به زمان پایبند باشید و به سئوالات قبلی برنگردید. منابع مختلف ممکن است تست‌های غیر استاندارد داشته باشند که نتوان خیلی روی آنها حساب کرد ولی نمره تست‌های استاندارد سازمان ETS همگی قابل اعتماد است (چرا که نمرات سیستم امتحان کامپیوتری بر اساس امتحان روی کاغذ نرمال شده است). به هر حال هر تستی برای تمرین مفید است. توضیحات درون کتاب‌ها

معمولاً چیز خاصی ندارند، با این وجود خواندن حل مسایل ممکن است ایده‌های خوبی برای برخورد با مسأله به شما بدهد.

از دو سه ماه مانده به امتحان بد نیست روی این قسمت کار کنید و با این هدف جلو بروید که نمره کامل بگیرید. در هنگام زدن تستهای این بخش باید حداکثر تمرکز و هوشمندی خود را بکار بگیرید و نگذارید عوامل خارجی بر عملکردتان تاثیر بگذارند.

یک نکته کلی در مورد امتحان GRE، اینکه فرق زیادی بین paper based و Computer Based (adaptive) وجود ندارد (از نظر آماده سازی) و بیخود نگران آن نباشید. تنها نکته مهم و متفاوت در مورد Adaptive یکی عدم توانایی برای بازگشت به سوالات قبلی و دیگری اهمیت نسبتاً بیشتر سوالات اول در هر بخش (Section) (به علت تعیین رده کلی نمره شما از روی این سوالات) می باشد.

امتحان TOEFL

امتحان تافل سه قسمت کلی دارد: Structure, Listening, Reading Comprehension & Writing به نظر من در صورتی که برای Verbal خوب کار کنید، عملاً سطح زبان شما از سطح مورد نیاز تافل بالاتر نیز خواهد رفت. و لذا کار جداگانه چندانی در پیش نخواهید داشت. به هر صورت توضیحاتی در مورد قسمت‌های مختلف به طور جداگانه در زیر آمده است:

درک صحبت، Listening

توانایی شما در تشخیص و درک لغات شنیده شده، بستگی زیادی به عادت و تمرین دارد. کیفیت صدا در امتحان کاملاً خوب است و لهجه نیز متعادل است (نه انگلیسی و نه آمریکایی غلیظ). موضوعات مورد بحث عمدتاً حول کلاس و درس می‌باشد و طول هر بخش صحبت کاملاً بیش از نمونه‌های قدیمی تافل است. ممکن است در اثر طولانی شدن مکالمه، در انتهای کار موارد ابتدایی را فراموش کنید و این احتیاج به تمرکز و حتی یادداشت بعضی از مطالب دارد. البته معمولاً لازم نیست اعداد بی ربط را حفظ کنید. برای تمرین، گوش دادن به رادیوهای خارجی، تلویزیون و ماهواره و شرکت در کلاسهای انگلیسی، تماشای فیلم و حتی آهنگ می‌تواند کمک شایانی به شما باشد. در صورتی که از گوشی استفاده کنید (مثلاً برای دیدن فیلمهای Video CD) علاوه بر تمرین تمرکز با کیفیت شرایط امتحان بیشتر آشنا می‌شوید. در نهایت با تمرین و دقت، کسب نمره کامل از این بخش قابل دسترسی است. سعی کنید قبلاً تستهایی از این نوع را تمرین کرده باشید تا با سبک سئوالها آشنا باشید، کتابهای آمادگی تافل همراه با نوار یا CD در بازار و نزد دوستان موجود است. در هنگام زدن تستها مراقب باشید از جریان سئوالها عقب نیفتید (البته معمولاً مشکلی با زمان نخواهید داشت).

درک مطلب Reading Comprehension

این قسمت از امتحان از متن‌هایی همراه با تست در مورد آن تشکیل شده است. از تغییرات تافل نسبت به قدیم حذف تستهای مربوط به معنی لغات (Vocabulary) می‌باشد و در نتیجه اگر در حد کتاب ۱۱۰۰ واژه مطالعه داشته باشید، عملاً هیچ مشکلی از نظر لغت پیدا نخواهید کرد. زمان این بخش کاملاً زیاد است و می‌توانید از آن برای استراحت هم استفاده کنید، در ضمن این تنها قسمت امتحانات است که برگشتن به سئوالات قبلی در آن ممکن می‌باشد. سطح این بخش کاملاً پایینتر از قسمت‌های مشابه در Verbal می‌باشد و کسب نمره کامل در آن کار سختی نیست. به هر صورت خواندن جداگانه‌ای برای آن لازم نیست و همان خواندن لغات جوابگو خواهد بود، فقط زدن تستهای نمونه برای آشنایی بیشتر پیشنهاد می‌شود.

گرامر Grammar

به نظر من آموختن گرامر به صورت جداگانه، کاری کم اثر می‌باشد و عمده آنچه که به درد کار می‌خورد از خواندن متون مختلف و جابجایی ساختارها در ذهنمان، به ما منتقل می‌شود. با توجه به این امر کار خاص و زمان‌بری برای این بخش پیشنهاد نمی‌کنم فقط یک کتاب کوچک قرمز رنگ به نام (احتمالاً) Toefl Grammar Workbook منبع بسیار خوبی برای یادگرفتن نکات خاص تافل است و به همین دلیل سعی کنید هرچه بیشتر از این گونه تستها استفاده کنید. زمان این بخش در امتحان چندان زیاد نیست و باید به زدن تستها در زمان معین عادت داشته باشید. با تمرین کافی می‌توانید از این بخش نیز نمره کامل بگیرید.

انشاء

در پایان امتحان باید یک انشاء ظرف ۳۰ دقیقه بنویسید. موضوع آن از میان ۱۸۰ موضوع که در بولتن تافل موجود است، به شما داده خواهد شد (فقط یک موضوع). عمده موضوعات حول بررسی منطقی یک عقیده و صحبت می‌چرخد، مثلاً می‌گوید: بعضی مردم چنین نظری دارند و بعضی‌ها فلان طور فکر می‌کنند، نظر شما چیست؟ چرا؟ در تصحیح انشاء هدف علاوه بر توانایی شما در نوشتن جملات انگلیسی بررسی توانایی شما در بیان نظر خود به صورت شفاف و ساختار یافته می‌باشد. در نتیجه سازماندهی مطالب به صورت منطقی، حتی الامکان همراه با مثال و دلیل، بیان مقدمه و شرح و نتیجه‌گیری صحیح، همگی به نمره شما کمک خاصی خواهند کرد. در حقیقت اصلاً لازم نیست به دنبال نوشتن جملات ادبی و پیچیده باشید. بیان روان نظرات کمک بیشتری به بهبود نمره شما خواهد کرد. داشتن تمرین زیاد در این بخش را حتماً پیشنهاد می‌کنم. برای این منظور از موضوعات درون بولتن استفاده کنید و زمان ۳۰ دقیقه‌ای را جدی بگیرید. ابتدا ۲ تا ۵ دقیقه را به فکر کردن راجع به آنچه می‌خواهید بنویسید بگذرانید و ساختاری از موضوع را روی ورقه چرکنویس بیاورید و سپس شروع به نوشتن کنید. این کار کمک شایانی به بهبود نتیجه خواهد کرد. توجه کنید که می‌توان انشاء را هم روی کاغذ نوشت و هم روی کامپیوتر تایپ کرد اما

روش دوم بسیار بهتر است چرا که احتیاج به پاکنویس نیست، مشکل دستخط ندارید و نمرات نهایی نیز زودتر ارسال می‌شود. به همین منظور سرعت تایپ خود را بهبود بخشید، این توانایی در همه شرایط به دردتان خواهد خورد. نرم‌افزارهایی مثل Type Tutor به خوبی شما را یاری می‌کنند (در CD ضمیمه موجود است). در تمرین انشاء شرایط واقعی را رعایت کنید و به زمان سخت بگیرید، غلطهای املائی خود را پس از اتمام یافته و تمرین کنید. انشای خود را به افرادی که زبانشان قوی است بدهید تا بررسی کرده و راهنماییتان کنند و حتماً دو تا پنج دقیقه از پایان زمان را به دوباره خواندن و اصلاح انشاء اختصاص دهید چرا که بدون شک در آن غلطهایی وجود دارد که می‌توانید اصلاح کنید. طول انشاء بستگی به سرعت خودتان دارد اما معمولاً بیش از ۲۰۰ کلمه خوب است. با رعایت این مطالب کسب نمره کامل (۶،۶) کاملاً ممکن است. در عین حال به ندرت نمره پایینتر از ۴،۵ می‌گیرید.

در کل با کار خوب می‌توانید نمره‌ای بسیار بالا در تافل کسب کنید (حتی نمره کامل ۳۰۰/۳۰۰) در نتیجه با همین نیت به جلسه امتحان وارد شوید. زمان خواندن این امتحان دست خودتان است و می‌توانید از اواسط تابستان شروع کنید و اصلاً دیر نیست.

منابع موجود برای خواندن

اطلاعات من در زمینه منابع موجود چندان کامل نیست و فقط بعضی چیزها را که خودم با آنها سروکار داشته‌ام می‌آورم، با این وجود همین سطح از منابع نیز می‌تواند نیاز شما را پاسخ دهد. GRE در زمینه کتابهایی در بازار موجود می‌باشد که عمده آنها نسبتاً قدیمی هستند. کتابهای جدیدتر را باید در دست بچه‌ها جستجو کنید. عمدتاً احتیاجی به خواندن مطالب توضیحی نیست اما هر چه بیشتر تست بزنید بیشتر بدردتان می‌خورد. توجه کنید که فقط تستهای سازمان ETS (برگزارکننده امتحانات) استاندارد می‌باشد و بقیه تستها فقط از نظر تمرین مفید است و نمی‌توان روی نمرات آن حساب کرد. اصولاً خرید یک کتاب با همکاری چند تن از دوستان و آنگاه دست به دست کردن آن کاملاً پیشنهاد می‌شود. از کتابهای موجود در دست بچه‌ها می‌توان به Big Book و GRE Barrons اشاره کرد که اولی مال ETS است.

بولتن GRE (که در CD ضمیمه نیز موجود است) تعدادی نمونه سؤال با خود دارد و توضیحاتی دقیق در مورد تعداد سئوالات و شکل آنها می‌دهد در ضمن اینکه سایر اطلاعات مربوط به ثبت نام، درخواست نمرات و ... در آن موجود است. نرم‌افزارهایی نیز برای GRE وجود دارد که دو نمونه از آنها روی CD ضمیمه آمده است. یکی از این دو (Power Prep) تست استاندارد ETS و به شکل کامپیوتری می‌باشد که دقیقاً عین امتحان اصلی است. بهتر است آنرا برای روزهای آخر نگاه‌دارید تا بتوانید خود را محک بزنید.

برای خواندن لغت کتاب "۵۰۴ واژه مطلقاً ضروری" برای شروع خوب است (ممکن است برای شما ساده باشد) و پس از آن کتاب "۱۱۰۰ واژه انگلیسی که باید دانست" بسیار مفید است. پس از این کتاب می‌توانید به سراغ لغت‌های موجود در کتابهای GRE بروید. در این کتابها نیز عموماً

لغات به دو دسته پرمصرف و معمولی تقسیم شده و بهتر است ابتدا پر مصرف‌ها را بخوانید. لغات کتابهای GRE هرچند بر پایه امتحانات GRE تنظیم شده‌اما فقط لغت با معنی و حداکثر مثال می‌باشد و در نتیجه خسته کننده است. از این لحاظ کتاب ۱۱۰۰ واژه را بیشتر پیشنهاد می‌کنم. با توجه به تجارب بعضی از دوستان دیگر، ترتیب زیر برای کتابهای مربوط به لغت مناسب است (از آسان به سخت). توجه کنید که حفظ لغت وقتگیرترین قسمت کار و مشترک بین هردو امتحان است، پس برنامه‌ریزی منظم در مطالعه این کتابها بسیار مهم است.

- 1- Essential word for Toefl
- 2- 504 absolutely essential words
- 3- Barron's word list, REA word list
- 5- Word power made easy

: Toefl

در زمینه گرامر، کتابهای زیر توصیه می‌شوند:

- 1- Toefl grammar workbook
- 2- English Grammar Digest

برای بهبود Listening نیز گوش دادن به VOA و بخصوص بخش Special English آن، توصیه می‌شود.

در کل زیاد نگران منابع نباشید، سعی کنید آنچه را دارید خوب بکار ببرید و حتی‌الامکان منابع خود را با دوستان به اشتراک بگذارید (طبعاً از این کار خود، خودتان بهره بیشتری می‌برید).

بررسی دانشگاه‌ها و سفارش Application

بهتر است از اوایل تابستان ۲۰۰۰ به فکر بررسی دانشگاه‌ها بيفتید. البته دیرتر هم ممکن است ولی ممکن است از کیفیت کار بکاهد. از منابع ممکن برای یافتن اسم و آدرس دانشگاه‌ها می‌توان به سایت WWW.USNEWS.COM اشاره کرد که برای تمامی رشته‌ها، لیست دانشگاه‌ها و رتبه آنها را همراه با آدرس سایت دانشگاه دارد. سایتهای دیگری هم در ضمیمه ۲ آمده که هم در مورد دانشگاهها و هم در مورد بقیه مراحل پذیرش اطلاعات مفیدی دارد. اساتید و سایر بچه‌ها هم می‌توانند اطلاعات مفیدی در اختیارتان بگذارند.

بهترین راه برای جمع‌آوری اطلاعات Internet می‌باشد و لذا سعی کنید حتماً برای خودتان امکان دسترسی فراهم آورید. در بررسی سایت‌های دانشگاه‌ها اگر هدف مشخصی نداشته باشید گیج می‌شوید حتماً مشخص کنید که به دنبال چه می‌گردید و باید چه سؤال‌های را پیدا کنید پس از یافتن اطلاعات مورد نظر نیز آنها را در یک فایل (مثلاً Excel) ضبط کنید. این کار به شدت سرعت عمل شما را افزایش داده و از دوباره کاری جلوگیری می‌کند. همچنین برای تصمیم‌گیری نهایی این فایل خیلی کمک می‌کند. علاوه بر فایل مزبور (که در ادامه بیشتر توضیح خواهیم داد) برای دانشگاه مورد بررسی روی یک صفحه اطلاعات مهم و آدرس‌های به‌دردبخور را یادداشت کنید.

در ورود به سایت دانشگاه حواستان باشد که شما به دنبال Graduate (فوق لیسانس و دکترا) هستید و مطالب تحت عنوان UnderGraduate به دردتان نمی‌خورد. معمولاً شاخه‌های تحت عنوان Admissions, (Graduate) Programs, Departments, Financial Aid به درد شما می‌خورد. وقت خود را در بقیه نقاط سایت حرام نکنید اگر سایت گیج‌کننده بود Site Map هم مفید است. همچنین FAQ (سؤالات معمول) معمولاً اطلاعات مفیدی در مورد هر شاخه در اختیار شما می‌گذارد.

در درجه اول سعی کنید بفهمید روال سفارش Application Package چگونه است. اغلب دانشگاه‌ها این کار را به کمک فرم‌های Online یا E-mail و بدون هزینه انجام می‌دهند. حتماً اگر ممکن بود فرم سفارش بدهید چرا که تمامی موارد لازم همراه با توضیحات کافی برای شما فرستاده خواهد شد. (بد نیست اگر یک صندوق پستی برای تسهیل کار مکاتبات برای خود اجاره کنید) علاوه بر سفارش فرم‌ها، بفهمید که آیا دانشگاه ثبت نامر به صورت Online دارد یا نه. در صورت وجود ثبت نام Online کار پست کردن و پول دادن تسریع خواهد شد. بسیاری از دانشگاه‌ها، فرم‌های مربوطه را به صورت فایل‌های قابل download با پسوند pdf. در سایت خود دارند. در این صورت حتماً فرم‌ها را download کنید.

حتماً گشتی در سایت دانشکده مورد نظر بزنید تا مطمئن شوید با علائق شما همخوانی دارد. رفتن به دانشگاهی که در زمینه‌های کاری شما فعال نیست، نقض غرض است! معمولاً بهتر است هر صفحه‌ای که باز می‌کنید Save کنید با بعداً سر فرصت بخوانید، در عین حال اطلاعات کلیدی را در همان مرحله اول بیابید. بعضی سؤالاتی که باید در بررسی سایت یک دانشگاه به آنها پاسخ گفت (و نتایج را در فایل مربوطه ذخیره کرد) به شرح زیر می‌باشد:

اسم دقیق Program مربوطه و دانشکده آن؟ Deadline فرستادن مدارک؟ میزان Application fee (پولی که باید برای بررسی فرم‌ها بپردازید)؟ آیا ثبت نام Online وجود دارد (اگر بله چه آدرسی)؟ آیا فایل pdf موجود است. یا باید جداگانه آنرا پیدا یا درخواست کرد؟ چقدر با علائق تحصیلی من همخوانی دارد؟ آب و هوای دانشگاه چطور است؟ آیا شخص ایرانی در آن دانشگاه درس می‌دهد؟ آیا دانشجوی ایرانی قبلاً به آنجا رفته؟ آیا فرد مشخصی را در آنجا می‌شناسید؟ رشته مربوطه PhD است یا Ms یا هر دو؟ وضعیت کمک هزینه (Financial Aid) چگونه است؟ (این سوال را دست کم نگیرید!!!) احتمال قبولی در دانشگاه چگونه ارزیابی می‌شود؟ آیا تمامی آدرس‌های پستی لازم برای فرستادن مدارک را دارید (محلی که کارنامه‌ها باید فرستاده شود و ...)? از چه افرادی در دانشگاه می‌توان سوال کرد و آدرس E-mail آنها چیست؟ هزینه‌های سالانه دانشگاه چقدر است؟ میزان قبولی دانشجویان خارجی به چه شکل است؟ اصولاً در زمینه کمک هزینه و احتمال قبولی، علاوه بر مطالب روی شبکه سوال پرسیدن از دانشجویان (و اساتید) حاضر در دانشگاه بسیار مفید و اثر بخش است.

همانطور که گفتم، سفارش فرم‌های کاغذی کاری بسیار مناسب است. البته بیشتر دانشگاه‌ها، تازه از اواسط تابستان نسبت به چاپ فرم‌های سال آینده اقدام می‌کنند، پس زودتر از آن سفارش ندهید،

ولی به هر دانشگاه که سری می‌زنید، فرم سفارش دهید، به هر حال مجانی است!!! فرم‌ها ظرف ۱ تا ۱،۵ ماه به دست شما می‌رسند و در نتیجه در اوائل پاییز می‌توانید مدارک کامل را در اختیار داشته باشید. با انجام کارهای گفته شده، عملازمیننه لازم برای تصمیم‌گیری و انتخاب دانشگاه‌ها را فراهم آورده‌اید.

رزرو جا برای امتحانات

قدم دیگری که باید در اواخر تابستان به فکر آن باشید، رزرو جا برای امتحانات T&G است. البته تا یک هفته قبل از امتحان نیز این کار غیر ممکن نیست اما بهتر است زودتر بجنبید تا جاها پر نشود و خیالتان راحت باشد. زمان مناسب برای دادن امتحان ماه نوامبر (آبان و اوائل آذر می‌باشد چرا که نتایج به موقع به دانشگاه‌های مورد نظر خواهند رسید (معمولا Deadlineها از اواسط دسامبر آغاز می‌شود).

اصولا دو روش کلی برای ثبت نام امتحانات وجود دارد (اگر تا سال آینده امکان ثبت نام online ایجاد نشود!) ۱- با تلفن و به وسیله کارت اعتباری ۲- با نامه یا فکس و به وسیله چک یا کوپن مخصوص.

روش اول به شدت سریعتر، مطمئن‌تر و آسانتر است، تنها نکته مهم آن یافتن کسی است که بتوانید از کارت اعتباری او استفاده کنید. پس به دنبال یک نفر آشنا، با کارت اعتباری باشید (خصوصا که در سایر مراحل نیز به دردتان می‌خورد) در این روش با مرکزی در مصر تماس گرفته و ظرف چند دقیقه کل کار تمام می‌شود فقط مطمئن باشید که شماره ثبت‌نام داده شده را گم نکنید (این شماره در حقیقت ۱۶ رقم دارد که معمولا فقط ۵ رقم آخر را پای تلفن می‌گویند، بقیه را در محل امتحان بپرسید و برای استفاده بعدی نگه‌دارید) اگر مجبور به استفاده از روش دوم شوید ناگزیر باید از فردی خارج از کشور بگیرید چرا که چک یا کوپن مربوطه در اینجا به راحتی قابل ابداع نیست و اصولاً به درخواست‌های رسیده از ایران بی‌توجهی می‌شود. در این شرایط باید حداقل ۱،۵ ماه زودتر از امتحان دست به کار شوید و از دوستی خارج از کشور بخواهید برای شما ثبت‌نام کند. دومی محل خوبی برای دادن امتحان است و حتی الامکان به آنجا بروید. در مورد جزئیات کار ثبت‌نام به بولتن تافل و GRE مراجعه کنید و حتماً از بولتن جدید استفاده نمایید. این بولتن‌ها در سایت‌های مربوطه موجود است: WWW.GRE.ORG, WWW.TOEFL.ORG در CD نیز بولتن‌های سال ۱۹۹۹ را می‌توانید بیابید (همراه با بولتن GRE, GMAT های مخصوص) نکته مهم در ثبت‌نام استفاده از آدرس خارج از ایران می‌باشد چرا که آدرس‌های ایران معمولاً رد شده و با مشکل مواجه می‌شوند. برای این منظور آدرس دقیق پستی یکی از اقوام در خارج از کشور را گرفته و به کار برید. دوستانی که با مشکل سربازی برای خروج مواجه هستند، بهتر است به موقع به فکر گذر از موانع باشند و برای این کار از تجربیات سایر بچه‌ها بهره بگیرند (ضمیمه ۱).

در ضمن، در صورتی که باید امتحان GRE Subject نیز بدهید و محل آن بجز شهریست که GRE و TOEFL را می‌دهید (مثل دوبی و ابوظبی)، حتماً بین زمان آن و دو امتحان دیگر یک روز فاصله بگذارید تا استراحتی باشد.

نهایی کردن دانشگاه‌ها

در اوایل پاییز می‌توانید به فکر نهایی کردن دانشگاه‌های خود باشید (یا لاقلاً اولویت‌های خود را مشخص کنید) انجام این کار قبل از دادن امتحانات مفید است چرا که باعث می‌شود بدانید به چه دانشگاه‌های نتایج امتحانات را بفرستید. (در پایان امتحان شما می‌توانید نتایج را به حداکثر ۴ دانشگاه بفرستید، بدون اینکه پولی اضافی بدهید، فرستادن بیشتر نتایج مستلزم پرداخت خواهد بود) در عین حال ممکن است کیفیت نتایج شما بر انتخاب دانشگاهتان تأثیر بگذارد و این امریست غیرقابل اجتناب.

در انتخاب دانشگاه‌ها در نظر گرفتن معیارهای زیر اهمیت دارد

وجود رشته مورد علاقه شما و زمینه تحقیقاتی در آن و سطح دانشگاه مربوطه در آن رشته. اگر نسبت به علاقه خود اطمینان دارید از رفتن به دانشگاهی که در زمینه مورد علاقه شما غیر فعال است حتی الامکان خودداری کنید. خصوصاً به پروژه‌های تحقیقاتی موجود در دانشگاه توجه کنید، اگر مطابق با علاقه شما باشد، با اعلام علاقه خود می‌توانید احتمال قبولی و دریافت کمک مالی را کاملاً افزایش دهید (مقدار زیادی از کمک‌های مالی مربوط به فعالیت تحقیقاتی در پروژه‌های مشخص می‌شود و اساتید ترجیح می‌دهند با گرفتن دانشجویانی که به پروژه‌های موجود علاقمندند، کار خود را نیز راه بیندازند!). در ضمن توجه کنید که به نظر می‌رسد تغییر رشته درون دانشگاه کاری کاملاً آسانتر از تغییر دانشگاه باشد.

وجود کمک مالی: اگر دانشگاه در زمینه مالی سختگیر باشد، می‌تواند مشکلات زیادی برای شما ایجاد شود چرا که هزینه‌های تحصیل بسیار بالا (بین ۲۰ تا ۵۰ هزار دلار در سال با احتساب همه هزینه‌ها) است و تأمین آن با منابع مالی اینجا مشکل است. سختگیری دانشگاه‌ها معمولاً در لحن و نوع توضیحات آنها مشخص می‌شود. همچنین توجه داشته باشید که یک دانشگاه ممکن است برای یک رشته خوب باشد (از نظر مالی) و برای یک رشته نه، پس حتماً علاوه بر دانشگاه بر شرایط کلی دانشگاه به شرایط زیر توجه کنید. سوال پرسیدن از اساتید و دانشجویان آنجا و همچنین سوابق افرادی که رفته‌اند، می‌تواند اطلاعات مفید دیگری در اختیار شما بگذارد.

-شرایط آب و هوا و وجود آشنا: آمریکا مملکت بزرگی با تنوع زیاد آب و هوا و اقلیم است! بسته به سلیقه خود می‌توانید به این فاکتور توجه داشته باشید. همچنین وجود فامیل و دوست در شهر مورد نظر می‌تواند ارزشمند باشد.

امکان گرفتن Admission: می‌توانید با توجه به Ranking تا حدی به سختی دانشگاه پی ببرید. ولی توجه به فاکتورهای زیر علاوه بر این موضوع می‌تواند کاملاً کمک کند:

۱- سابقه قبول کردن دانشجوی ایرانی: در صورتی که دانشگاه مورد بررسی قبلاً دانشجویانی ایرانی را گرفته باشد، احتمال قبول کردن مجدد آن بالا می رود (با این فرض که عملکرد دوستانمان در آنجا خوب بوده!!!) البته در مقابل اگر دانشجویان ایرانی دانشگاه مربوطه را دودره کرده باشند! (در سالهای قبل، پس از قبولی پیشنهاد دانشگاه، به آنجا نرفته باشند!) آنگاه احتمال قبولی مجدد پایین می آید. به هر صورت وجود دانشجوی ایرانی علاوه بر این می تواند در تسهیل کار، اجاره خانه، آشنایی با محیط و چنین مواردی کاملاً مفید باشد.

۲- وجود استاد آشنا: اگر استادی را در یک دانشگاه بشناسید (یا خود را به استادی - حتی با کمی پررویی! - شناسانده باشید.) به شدت می تواند در بالا بردن احتمال قبولی شما موثر باشد. این امر همچنین در فراهم آوردن کمک مالی نیز بسیار مفید است چرا که هر استاد مقداری بودجه به شکل TA (Teaching Assistantship) و RA (Research Assistantship) در اختیار دارد که به دلخواه خود به دانشجویانی ارائه می دهد.

۳- سابقه گرفتن ایرانی: این بند از اولی جدا نیست، ولی بیشتر منظورم چگونگی برخورد دانشگاه با دادن Admission به دانشجویان ایرانی است، این امر را با بررسی سوابق دوستان سالهای قبل می توانید مشخص کنید. البته فایلی شامل اطلاعات تعدادی از دوستان شما در سالهای اخیر در CD ضمیمه موجود است که می تواند مفید باشد. (لطفاً با وارد کردن اطلاعات خود و دوستانتان نسبت به افزایش اطلاعات ای بانک اقدام کرده و دوستان سالهای بعد را یاری کنید.)

۴- وجود استاد آشنا در اینجا: در صورتی که یکی از اساتید شما آشنایی با دانشکده مورد نظر در آنجا داشته باشد، توصیه قوی وی به دوستانش، می تواند تاثیری به سزا در قبولی شما داشته باشد. با توجه به این مطلب، از اساتید (آشنای) اینجا در مورد دوستانشان در دانشگاههای مقصد سوال کنید.

- PhD/MS : اینکه به چه مقطعی می خواهید بروید فاکتور مهمی در انتخاب شما است. به طور کلی، مقطع PhD تعداد کمتری دانشجو می گیرد (و طبیعتاً سختتر است) اما در آن وجود کمک مالی بسیار محتمل است، در مقطع MS و MS/PhD کمک مالی کمتر ولی ورود آسانتر است. بسته به هدف، وضعیت مالی و کیفیت شرایطتان (برای قبولی) می توانید برای این فاکتور تصمیم بگیرید. خلاصه، به دانشگاههایی درخواست بفرستید که پس از قبولی ناراحت نشوید (که چرا من مجبورم بروم آنجا در حالی که اصلاً دوست ندارم!!!) این خیلی هم کم پیش نمی آید!

دادن فرمهای توصیه نامه به اساتید

این کار به اوائل پائیز ۲۰۰۰ می افتد. در انتخاب اساتیدی که برایتان توصیه نامه می نویسند، توجه به نکات زیر مفید است: ۱- تجربه بچه‌های سالهای قبل در مورد چگونگی و کیفیت توصیه نامه هر استاد را به کار بگیرید. ۲- به سطح انگلیسی استاد توجه کنید. ۳- طبیعی است که اساتید آشنا مفیدترند. ۴- الزامی ندارد که خودتان را به اساتید دانشکده خود محدود کنید، می‌توانید از سایر افرادی که در دانشکده‌های دیگر (و حتی دانشگاه‌های دیگر) با شما کار کرده اند، توصیه نامه

بگیرید. ۵- به ندرت اساتید اینجا در دانشگاه‌های آمریکا شناخته شده هستند (مگر در یک دانشگاه خاص که خود استاد مربوطه اشاره کند) در نتیجه به اسم و رسم اساتید در ایران زیاد توجه نکنید، نکته مهم اینست که آنها راحت حاضر باشند از شما تعریف کنند! ۶- مراقب باشید! اساتید معروفتر، معمولاً سرشان شلوغ است و باید خیلی زود درخواست خود را مطرح کنید. اصولاً در دادن و گرفتن توصیه نامه‌ها به موارد زیر توجه کنید:

۱- به بیش از ۳ استاد بدهید. ۲- فرم‌های همه دانشگاه‌های مورد نظر را کنار هم گذاشته و با هم بدهید، در ضمن یک رزومه از موفقیتها و شرایط خودتان را همراه فرم‌ها کنید. (چه بسا استاد به یاد نیاورد که با شما چه درسی داشته و شما چه نمره ای کسب کرده اید). به نفعتان است که به تمامی نکاتی که در رزومه خود می‌آورید، در توصیه نامه‌ها هم اشاره شده باشد. ۳- هر چه زودتر مجموعه فرم‌ها را به استاد مربوطه تحویل دهید و زمان مشخصی را برای پس گرفتن آنها تعیین نمایید. ۴- فرم‌های تمام دانشگاه‌هایی را که ممکن است درخواست بفرستید، بدهید. ۵- قسمتهایی را که در فرم توصیه نامه باید پر کنید پر کرده باشید (از جمله قسمتی که حق خود برای دیدن توصیه نامه را می‌بخشید!) و بهتر است اسم و لقب استاد را هم نوشته باشید، فقط مراقب باشید که در دیکته اسم (از آن بدتر) و مرتبه استاد (استاد، استادیار و ...) اشتباه نکنید! ۶- حتماً به بیش از ۳ استاد فرم بدهید و قبل از اطمینان از خوب بودن توصیه نامه، آنرا نفرستید، مگر اینکه استاد مربوطه خود توصیه نامه را بفرستد که در آن صورت چاره ای جز اعتماد کامل ندارید! ۷- فرم‌هایی را که به شکل فایل pdf دارید می‌توانید به کمک نرم افزار Adobe Acrobat قبلاً روی کامپیوتر پر کنید و سپس پرینت بگیرید، اینگونه فرم‌های تمیزتر و بهتری خواهید داشت. ۸- آدرس تمامی دانشگاه‌هایی را که باید بفرستید، تمیز تایپ کرده و پرینت آنرا روی پاکت توصیه نامه‌ها بچسبانید. خلاصه مراقب باشید که گرفتار و مشغول بودن اساتید، موجب دیر شدن کار شما نشود.

دادن امتحانات GRE و TOEFL

برای دادن امتحانات باید به یک کشور دیگر بروید. دومی جای خوبی است اما انتخابهای دیگر هم دارید. در هر صورت بهتر است که یکی دو روز قبل از امتحان به آنجا رسیده باشید تا به آب و هوا عادت کنید. همچنین قبل از امتحان، محل آنرا بکبار سر فرصت پیدا کرده و ببینید تا صبح امتحان دچار مشکل نشوید. سعی کنید که شب قبل از امتحان خوب بخوابید اما اگر آدم نگرانی هستید، شاید بهتر باشد که مقدار زیادی روز قبلش فعالیت و تفریح کنید تا خواب بهتان بچسبد! صبح امتحان صبحانه بخورید! و قبل از رفتن مدارک (پاسپورت و یک کارت شناسائی عکسدار دیگر) را چک کنید. برای خودتان مقداری خوراکی مقوی بردارید که در استراحت وسط امتحان به دادتان می‌رسد. اعتماد به نفس و انتظار بالا بسیار مفید خواهد بود، می‌توانید از یک ماه قبل خود را پس از امتحان تطور کنید که تافل را نمره کامل زده اید و GRE را با چیزی حدود ۸۰۰ و ۸۰۰ و ۷۰۰، اینگونه سدهای ذهنیتان فرو می‌ریزد و در سر جلسه از بیشترین پتانسیلهای مغزتان استفاده می‌کنید. در ابتدای جلسه تافل می‌توانید صدای گوشی هدفون را تنظیم کنید (روی کامپیوتر) در

این زمان توجه کنید که پیچ تنظیم فیزیکی که روی خود گوشی قرار دارد در حالت وسط باشد تا بعداً بتوانید در صورت تمایل شدت صدا را تغییر دهید. (چون معمولاً صدای بخش Listening یواشتر از صدای قسمت آزمایش و تنظیم است!) در هنگام امتحان‌ها موظب باشید که بیهوده روی یک سوال معطل نشوید. به خاطر داشته باشید که در GRE ممکن است حتی با داشتنی ۲ و ۳ غلط از یک بخش نمره کامل بگیرید (به علت نوع نمره دادن امتحان کابپیوتری). در امتحان GRE، دقت در Quantitative هوشمندی و توجه دقیق به متون در Verbal و سرعت عمل، استفاده از تمام توان ذهنی و تمیز مدل کردن سوالها در Analytical، عوامل مهم موفقیت هستید. احتمالاً در Quantitative وقت زیاد می‌آورد، بیهوده بخش را تمام نکنید (آخرین سوال را پاسخ ندهید) تا بتوانید استراحت کرده و برای قسمتهای بعد تجدید قوا کنید در نافل هم قسمت reading چنین وضعیتی دارد. اصولاً موقع Listening به اجزا داستان به دقت گوش کنید چرا که ممکن است همان موقع بفهمید چه می‌گوید ولی در پایان فراموش کرده باشید. قسمت اضافه‌امتحان GRE معلوم نیست که چه باشد و ممکن است در هر جای امتحان قرار گیرد، پس همه‌امتحان را با دقت یکسانی بدهید.

تکمیل مدارک دانشگاه‌ها و پست آنها

به منظور تکمیل مدارک خود، احتیاج به نوشتن (SP) Statement of Purpose، فرستادن کارنامه‌های رسمی و تهیه رزومه دارید. علاوه بر اینها می‌توانید نمونه مقالات و پروژه‌های خود را نیز ضمیمه کنید. در مورد چگونگی نوشتن sp می‌توانید روی CD ضمیمه بعضی چیزها و یک نمونه معمولی را گیر بیاورید و آدرسهای خوبی هم در ضمیمه ۲ وجود دارد. توجه کنید که sp باید چیزی ساخت ذهن خود شما باشد، کپی کردن نوشته‌های دیگران خطر غیر طبیعی بودن آن و استفاده از جملات کلیشه ای را زیاد می‌کند. سعی کنید دقیقاً به علائق تحقیقاتی خود اشاره کنید و توضیح دهید که چرا توانایی کار کردن در آن زمینه را دارید. البته تصحیح نهایی آنرا به یک فرد کار درست بسپارید، بهتر است.

در پر کردن فرمها هر جا از ادامه تا مقطع دکترا پرسیده بود، جواب مثبت بدهید، در مورد ادامه کار در آمریکا هم اگر پرسیده بود، احتمالاً بهتر است جواب نسبتاً مثبت بدهید چرا که هنجارهای دانشگاه با قواعد اداره مهاجرت فرق می‌کند!

برای تهیه رزومه، به تمامی سوابق تحصیلی، ورزشی و هنری خود توجه داشته باشید و حتی امکان مدارک ترجمه شده آنرا هم بیاورید. نکات بیشتر را می‌توانید در آدرسهای موجود در فایل apply.pdf ببابید.

برای جمع آوری مدارک، یک چک لیست برای هر دانشگاه داشته باشید که چه چیزهایی لازم دارد و خیلی منظم عمل کنید تا چیزی گم نشود. در مورد کارنامه‌ها، هر دانشگاه ایران قواعد خاص خودش را دارد. شریف مستقیماً آنها را پست می‌کند، کفایست شما آدرس دانشگاه مورد نظر را (پس در بررسی دانشگاه حواستان باشد که کارنامه‌ها باید به چه آدرسی فرستاده شود) همراه با تمبر کافی (بسته به نوع پست دلخواه!) به‌امور کارنامه ببرید و آنها به سرعت کار شما را راه

می‌اندازند. البته توجه کنید که در اواخر پاییز امور کارنامه سرش شلوغ بوده و ممکن است کار آماده کردن کارنامه‌ها تا ۱۰ روز هم طول بکشد، پس این را به زمان پست بیفزایید و ببینید چقدر قبل از Deadline باید عمل کنید. در ضمن حتی بهتر است که زودتر عمل کنید که اگر پس از ۱،۵ ماه کارنامه نرسید، فرصت دوباره سفارش دادن را داشته باشید.

در نهایت باید کلیه مدارک را به همراه پول بررسی فرم‌ها (Application fee) به دانشگاه برسد. این پول می‌تواند به شکل Money order, Check و بعضا کارت اعتباری پرداخت شود. متأسفانه در ایران به دو تای اول دسترسی نیست (مگر اینکه تا آن موقع بانکهای خارجی شعبه‌ای در ایران ایجاد کنند!) و در نتیجه مجبور هستید که همه مدارک تکمیل شده را برای یک نفر در آمریکا بفرستید تا او پس از گذاشتن چکهای مربوطه آنها را پست کند. اینکار از جهت یکبار پست کردن ساده تر است، اما باید آن فرد مربوطه را پیدا کنید و پولها را به دستش برسانید. منطقی است که وی همان کسی باشد که نمرات GRE و TOEFL شما را می‌گیرد. (می‌توانید از بچه‌های سال قبل که در حال رفتن هستند کمک بگیرید، یعنی پول امتحانات و Application Fee را به آنها داده و بخواهید که کار شما را راه بیندازند.) در ضمن حتما تمامی کارهای فرم‌ها را تکمیل کرده و در پاکتهای مجزا همراه با آدرس بگذارید تا شخص مورد نظر سریع کارتان را راه بیندازد. روی پاکتها یک کاغذ بگذارید که مقدار چک و نام دریافت کننده (و توضیحات دیگر در صورت لزوم) روی آن درج شده باشد. فرستادن مدارک با پستهای مختلفی ممکن است که به هر حال بهتر است پست عادی نباشد! (هرگز از پست عادی استفاده نکنید! اکسپرس، اکسپرس-سفارشی، DHL, SKINET, ARAMEX و...) قابل استغاده است). طبیعی است که باید مراقب اولین deadline باشید و مدارک را طوری بفرستید که حداقل ۱۰ روز قبل از آن به آشنایان در آمریکا برسد. راستی، به شدت بهتر است کارنامه غیر رسمی (یا کپی آن) و کپی نمرات GRE و TOEFL خود را نیز همراه فرم‌هایتان بفرستید. این کار می‌تواند خیل مفید باشد چرا که در صورت گم شدن بعضی از آنها (که خیلی هم نادر نیست!) به دادتان خواهد رسید چرا که کمیته‌های بررسی، مدارک غیر رسمی را معمولا بررسی می‌کند، هرچند که اصل آن را بعدا درخواست خواهد کرد. توجه داشته باشید که بیشتر دانشگاه‌ها نمره غیر رسمی (کپی) GRE و TOEFL را (رسمی) قبول نمی‌کنند، اما با کمی چانه زدن حاضر می‌شوند که دریافت آنرا به پس از دادن admission موکول کنند. خلاصه اگر پولش برایتان مهم است، می‌توانید به همین کپی و یک توضیح ضمیمه اکتفا کنید.

پیگیری درخواست نامه‌ها و انتخاب نهایی

در هنگام فرستادن مدارک، حتما یک نامه ضمیمه کرده و از آنها درخواست کنید که با شما از طریق E-mail ارتباط برقرار کنند و تمام مکاتبات را از این طریق با شما انجام بدهند. حتی امکان E-mail را در جایی مثل hotmail, yahoo ... درست کنید و از آدرس دانشگاه استغاده نکنید چون امکانات کمتری داشته و ریسک خراب شده دارد.

بهتر است قبل از deadline، از رسیدن کارنامه‌های رسمی و تطبیق آنها با سایر مدارک به کمک E-mail اطمینان یابید. پس از آن، دانشگاه‌ها برای شما کارتهای مربوط به رسیدن فرم‌ها و مدارک کسری را می‌فرستند که باید امیدوار باشید همه چیز رسیده باشد و کسری نداشته باشید. مدارک احتمالا در ۳ قسمت: فرم‌های پست شده توسط خودتان، نمرات GRE و TOEFL و کارنامه‌های رسمی می‌رسد که بهتر است رسیدن دوتای آخر را پیگیری کنید. جوابها بین دو تا سه ماه بعد از deadline حاضر خواهد بود که چه بسا با پست فرستاده شود و یکی دو ماهی در راه بماند. پس حتما پس از حدود ۲،۵ ماه از deadline با E-mail پرسجو کنید و جواب را خودتان بگیرید (زیاد دیده می‌شود که متقاضیان ایرانی در نهایت نیز از نتیجه درخواست خود به یک دانشگاه مطلع نمی‌شوند، و این یعنی حرام کردن پول و انرژی خودشان). در صورت قبولی، مدارک مربوطه برایتان فرستاده خواهد شد که باید جواب نهایی خود را بفرستید. در این مرحله نکته مهم اینست که حتما قبل از مهلت داده شده (معمولا ۱۵ آوریل) جواب بدهید، وگرنه آنها و خودتان دچار مشکل می‌شوید. سعی کنید که حتما جواب بدهید (چه مثبت و چه منفی) و حتی امکان به جواب خود پایبند باشید. قبول کردن پیشنهاد یک دانشگاه و آنگاه عدم شرکت در آن، کاملا خلاف عرف بوده و از اعتبار ایرانیان به شدت می‌کاهد و این در سالهای بعد برای دوستانتان مشکل زا خواهد شد. به هر حال اگر در شرایط خاصی مجبور به این کار شدید، حتما به محض تعیین تکلیف کار خودتان، خبر بدهید و از دانشگاه عذرخواهی کنید. پس از قبول کردن یک پیشنهاد، آنها برایتان I-20 صادر می‌کنند که برای گرفتن ویزا لازم است.

توجه کنید که اگر بیش از یک پیشنهاد دریافت می‌کنید (که احتمالا همینطور خواهد بود) بررسی دقیقتر دانشگاههای مربوطه و زمینه های فعالیت در هریک از آنها کاری مفید و حتی ضروری است. خلاصه، زندگی چند ساله تحصیلی شما، به همراه زندگی کاری آینده تان به این تصمیم وابستگی زیادی می‌یابد، پس با مطالعه عمل کنید.

گرفتن ویزا (به فرض آمریکا)

پس از قبول کردن پیشنهاد یک دانشگاه، آنها برای شما مدرکی می‌فرستند که به کمک آن بتوانید نسبت به دریافت ویزا اقدام کنید. این مدرک (I-20) ممکن است دیر فرستاده شود و در نتیجه شما برای درخواست ویزا دچار کمبود زمان شوید چرا که برای ایرانیها (و ظاهرا فقط ایرانیها!!!) چیزی حدود ۶ هفته بین درخواست ویزا و دریافت آن (به شرط موفقیت آمیز بودن) زمان وجود دارد که به آن Clearance time گفته و به تحقیقات دولت فدرال آمریکا در مورد فرد متقاضی باز میگردد. این زمان در اواخر تابستان به علت حجم زیاد متقاضی بیشتر هم می‌شود و بعضا تا ۱۲ هفته هم طول می‌کشد. با توجه به این موارد، درخواست ویزا هرچه زودتر صورت پذیرد، به نفع شماست و طبعا این به معنای دریافت هر چه سریعتر I-20 می‌باشد. به همین منظور کاملا پیشنهاد می‌شود که شما از دانشگاه بخواهید که I-20 را با پست سریع (DHL) برای شما بفرستد و اگر این کار را نمیکند، آنرا به یکی از دوستان شما داده تا برای شما بفرستد. این کارها کاملا متداول بوده و با کمک E-mail

قابل پیگیری و مدیریت می‌باشد. فقط مواظب باشید که از پست Federal Express استفاده نکنند چون در ایران نماینده نداشته و بسته شما برمی‌گردد! (و آنها پست سریع را به همین Federal Express تعبیر می‌کنند!!!).

علاوه بر I-20 مدارک دیگری نیز ممکن است برای گرفتن ویزا لازم شود که در زیر به آنها اشاره می‌کنم، لازم به توجه است که چه بسا این مدارک مورد استفاده شما قرار نگیرد، ولی هر کدام از آنها حداقل برای یک نفر تا به حال به درد خورده! (ممکن است هم هیچ مدرکی نخواهند مثلاً دیده شده که تنها سوال کنسول از یک نفر این بوده: شریفی هستی؟ و سپس گفته ۶ هفته دیگر بیا ویزات رو بگیر!)

مدارک لازم:

- I-20: حتماً با I-20 همان دانشگاهی درخواست کنید که می‌خواهید بروید.
- ساپورت مالی: اگر به طور کامل از طرف دانشگاه کمک مالی می‌شوید، که هیچ! وگرنه باید حداقل برای مخارج یکسال (آنطور که در I-20 آمده) وجود منابع مالی را نشان دهید. قویاً پیشنهاد می‌شود که اگر می‌توانید پول لازم برای ۲ سال یا حتی بیشتر را نشان بدهید تا بهانه‌ای نماند. برای نشان دادن این پول، هم می‌توانید با گذاشتن پول در یک بانک ایران به مدت چند ساعت و گرفتن مدرک انگلیسی از شعبه مرکزی اقدام کنید (این کار بسیار ساده و روتین است و به طرز عجیبی سریع انجام می‌شود، فقط خیال نکنید که کنسول از نرخ آزاد ارز خبر ندارد!) و هم می‌توانید از گواهی یک نفر از یک بانک آمریکا بهره بگیرید و هم ترکیبی از این دو! توجه کنید که برای صدور I-20 نیز ممکن است ناچار به استفاده از فرآیند مشابهی شوید.

- نامه وجود کار (Job offer) از یک شرکت: این نامه به منظور نشان دادن این است که شما به ایران باز می‌گردید (زیرا یک شرکت معتبر شما را استخدام می‌کند، یا به آنها تعهد کار دارید یا ...). اعتبار یک شرکت فقط در حد وجود یک مهر است، حتی سربرگ را هم می‌توانید با پرینتر خوب رنگی خودتان بسازید، البته شاید برای اطمینان بهتر باشد که شرکت وجود خارجی داشته باشد ولی حتی می‌توانید یکی برای این منظور تاسیس کنید و بعد بگویید که من یک کمپانی دارم و بدیهی است که برمیگردم! نمونه‌هایی از چنین نامه‌هایی را در CD ضمیمه می‌توانید بیابید.

- مدرک پایان تحصیلات: اگر فارغ التحصیل شده‌اید، آخرین مدرک شما (ترجمه شده) و اگر نه، یک نامه از دانشکده (یا یکی از اساتید) روی سربرگ انگلیسی دانشکده و همراه با امضا و حتی امکان مهر که بگوید شما در این ترم فارغ التحصیل می‌شوید.

- یک قطعه عکس ۴×۴ که در ۶ ماه اخیر گرفته شده باشد.

- روز تولد اعضا خانواده به انگلیسی

مدارکی که می‌تواند به درد بخورد:

- کپی نمرات T&G

- کارنامه (غیر رسمی هم اشکال ندارد، فقط انگلیسی باشد) دانشگاه.

- یک رزومه (CV)

- نامه فدایت شوم از دانشگاه مربوطه!!!: (اگر با استاد مربوطه در دانشگاه آنجا ارتباط خوبی دارید) می‌توانید از او بخواهید که یک فکس به کنسولگری سفارت بفرستد و بگوید که شما را حتما لازم دارد و درخواست کند که در دادن ویزا کمکتان کنند. شماره فکس کنسولگری سفارت را حتما به استاد آنجا بدهید و همچنین شماره فکسی از خودتان که نامه را برای شما هم بفرستد تا با خود داشته باشید.

- ترجمه شناسنامه

- ترجمه سند اموال و داراییهاتان در ایران.

- هرچه نامه از دانشگاه گرفته اید و همچنین سایر نامه‌های admission

مدارکی که احتمالا به دردتان نمی‌خورد، ولی اگر وسواس دارید خوب است!

- کپی مقالاتی که داشته اید.

- کپی جوایز علمی که گرفته اید.

در انتخاب محلی که برای گرفتن ویزا می‌روید، اطلاعات جدید مفید است چون کنسولها عوض می‌شوند. در حال حاضر (تابستان ۲۰۰۰)، آنکارا و قبرس نسبتا خوب است، دومی در چند سال اخیر همیشه بد بوده، استانبول کمتر بچه‌ها رفته اند ولی ظاهرا قابل قبول است. به هر حال به دنبال اطلاعات جدید باشید. طبیعی است که آنکارا ارزانتر (می‌تواند) در آید چون با اتوبوس می‌شود رفت. توجه کنید که نگرفتن ویزا از یک کنسولگری، اصلا به معنای عدم گرفتن ویزا از جای دیگر نیست، پس اگر در اولین تلاش موفق نشدید، به جاهای دیگر بروید. در این شرایط احتمالا بهتر است به مراجعه قبلی و نگرفتن ویزا خودتان اشاره کنید (چون به هر صورت در پاسپورت شما مهر Application Received دیده میشود) ولی باید جوابی برای سوال: چرا در دفعه قبل ویزا نگرفتید؟ داشته باشید!

نکات زیر در صحبت با کنسول و ... مفید است:

- خونسرد، مودب و مهربان باشید. نشان ندهید که برای شما گرفتن ویزا اهمیت زیادی دارد.

- فقط به سوالات کنسول جواب دهید تا گرفتار تناقض در سخنان خود نشوید. بیهوده صحبت کردن خاصیت خاصی ندارد.

- مدارکتان را در فایل‌های مناسب منظم کنید تا جلوی گیشه گیج نشوید.

- سعی کنید که برای افراد دیگری که در سالن حضور دارند (و معمولا ایرانیهای انگلیسی ندان هستند!) نقش مترجم را به عهده بگیرید، یعنی بپرسید که اگر نیاز دارند برای ترجمه جلوی گیشه آنها را کمک کنید. این کار به اعتماد به نفس شما افزوده و باعث می‌شود که با کنسول زودتر و بهتر آشنا شوید و در ضمن خیری هم به دیگران برسانید.

- احتیاجی به پوشیدن کت شلوار و این حرفا نیست فقط تمیز و مرتب و سرحال باشید.

- در مقابل پرسش: آیا به ایران باز می‌گردید؟ ظاهراً باید جواب مثبت داد ولی خیلی با قدرت و جدیت دفاع کردن از این حرف ممکن است مفید نباشد، فقط خونسرد این را گفته و اشاره می‌کنید که در ایران موقعیتهای خوبی برای کار دارید (نامه پیشنهاد کار). یک نکته در مورد اینها این است که طبق مقررات آمریکا، کنسول باید مطمئن شود که شما به کشور خودتان باز می‌گردید تا به شما ویزا دهد، از طرفی از نظر آنها بازگشت فردی که تحصیل کرده و نیروی کار مناسبی است، می‌تواند چندان منطقی دلچسب نباشد! این تناقض درونی باعث می‌شود که اولاً شما باید رسماً مدارکی نشان دهید که به ایران باز می‌گردید. ثانیاً بیش از این لازم نیست!

بعضی اطلاعات در مورد ویزا که از سایر دوستان جمع آوری شده، در CD ضمیمه موجود است. حتماً قبل از رفتن برای گرفتن ویزا نسبت به حاضر بودن آن مطمئن شوید (با تلفن یا بعضاً Email)

تهیه بلیط برای رفتن

برای رفتن نهایی (به فرض آمریکا) اصولاً دو گزینه دارید: ۱- پس از گرفتن ویزای خود، به ایران باز گشته و با پروازی از ایران بروید. ۲- مستقیماً پس از گرفتن ویزا از کشور مربوطه به آمریکا سفر کنید (در سفر دوم برای ویزا، به ایران باز نگردید).

در صورتی که از راه حل اول استفاده می‌کنید، زود رزرو کردن بلیط بسیار مهم است چرا که در فصل شلوغی پرواز خواهید کرد و در نتیجه پروازهای خوب به سرعت پر می‌شود. توجه کنید که بلیطتان OK رزرو شده باشد، وگرنه ممکن است دچار مشکل شوید. توجه کنید که زود یعنی اردیبهشت برای پرواز در شهریور! همچنین به بیش از یک آژانس مراجعه کنید چون هر کدام با بعضی خطوط راحت‌ترند! (و لذا معلوم نیست که بهترین انتخاب برای شما را بیابند)

برای استفاده از گزینه دوم، بهتر است که در همان سفر اول در یک آژانس هواپیمایی آنجا، بلیط خود را رزرو کنید و حتی اگر می‌شد، آنرا بخرید. توجه داشته باشید که اگر موعد تحویل ویزای شما زودتر از زمان مورد نظر پرواز است که دیر رفتن برای گرفتن ویزای آماده هیچ مشکلی ندارد پس بلیط را برای زمان مورد نظر خود برای رسیدن به آمریکا بگیرید، اگر موعد مربوطه همزمان یا (خدای نکرده!) دیرتر است، باید علاوه بر رزرو بلیط برای موعد مزبور کمی تا قسمتی هم شانس همراهتان باشد.

در مجموع من گزینه دوم را پیشنهاد می‌کنم زیرا:

۱- انتخابهای بیشتری برای خرید بلیط خواهید داشت (از ایران پروازهای محدودی به آمریکا می‌توان پیدا کرد)

۲- هزینه یک سفر اضافی برای گرفتن ویزا را عملاً حذف می‌کند.

۳- هواپیمایی که از ایران می‌روند، آنجا (آمریکا) به شدت گشته می‌شوند، ولی پروازهای دیگر نه! حواستان باشد که اگر با ویزای آمریکا به ایران بر می‌گردید، گذارتان به مرز زمینی نیفتد! ظاهراً ویزای آمریکای شما چیزی حدود ۳۰۰۰ دلار قیمت دارد و در گمرک ساعتها پاسپورتتان در اتاقهای دربسته می‌چرخد!

برای جستجوی بلیط می‌توانید کلی سایت‌های جالب در اینترنت بیابید که تمامی پروازهای از هر جا به هر جا را نشان دهد!

آمادگی نهایی برای رفتن

معمولا دانشگاهها یک فرم پزشکی دارند که بر مبنای آن باید واکسن بزنید و یکسری معاینات پزشکی انجام دهید. این کارها معمولا توسط انستیتو پاستور (واکسن) به خوبی انجام می‌شود و می‌توانید با مراجعه به آن کار خود را راه بیندازید (در حوالی میدان پاستور). علاوه بر این یکسری کارهای جنبی نیز قبل از رفتن اهمیت می‌یابد که بهتر است با برنامه ریزی درست به آنها بپردازید تا در هفته های آخر دچار سردرگمی نشوید.

- چکاپ کامل پزشکی: هزینه های پزشکی در آمریکا بالاست و هرچند بیمه ها بیشتر کارهای عادی را پوشش می‌دهد، دندانپزشکی و کارهای نسبتا غیر حیاتی معمولا تحت بیمه نیست. پس حتما هر بلایی که لازم است به سر دندانهای خود بیاورید، اگر می‌خواهید چشم خود را عمل کنید (تا از عینک رهایی یابید) کار مفیدی است خصوصا که آنجا عینک و ملزومات آن بسیار گران می‌شود.

- دیدن مملکت! اگر فرصت گیر آوردید، سعی کنید به گشت و گذار در اطراف و اکناف ایران بپردازید. ممکن است خنده دار به نظر برسد ولی ظاهرا بعید نیست از چند سال دیگر غصه ندیدن کشور خودمان را یدک بکشیم. **یدی میگم ها!!!**

- جمع آوری وسایل لازم برای بردن: هرچند که بسته به شهری که می‌روید، محلی که خواهید رفت (خوابگاه، خانه ...) و حال و حوصله خودتان فرق می‌کند، ولی به هر حال لیست زیر بعضی اقلام نسبتا منطقی را که با توجه به تفاوت قیمت، ضروری بودن و ... معقول است، نشان می‌دهد: وسائل خانه- لحاف سبک، ملافه، بشقاب، قاشق چنگال و چاقو، ماهیتابه یا قابلمه، نخ و سوزن، داروهای دم دستی، قیچی و نوار چسب.

لباس - بستگی به محل رفتن دارد. در ایران ارزانتر است ولی آنجا هم خیلی بد نیست (خصوصا با توجه به کمک هزینه ای که می‌گیرید). شرایط هوای هر جای دنیا را می‌توانید در www.weather.com بیابید.

کتاب و لوازم التحریر- کتاب آنجا خیلی گرانتر است و کتابهای مهم (که آنجا نیز لازم خواهد بود) را با خود ببرید (یا اینجا بسته بندی کنید که در صورت لزوم برایتان بفرستند). لوازم التحریر هم در حد نیاز ابتدایی داشته باشید، بد نیست.

مدارک- ترجمه رسمی شناسنامه، عکس ۴×۶، تمامی مدارک مربوط به Admission، مدارک فارغ التحصیلی و هر مدرکی که قبلا ترجمه کرده اید.

خوردنی- چای، آجیل و پسته (البته قانونا مشکلاتی دارد!)، سبزی خشک و کشک و این حرفا (اگر اهل آشپزی نیستید که هج!!!)

یادگاری و کتاب فارسی - عکس، نامه های شخصی خودتان، دیوانهای شعر، قرآن و خلاصه هر کتاب فارسی که ممکن است بخواهید بخوانید. (ممکن است CD آنها را نیز بیاورید!)

سوغات - بد نیست صنایع دستی و کارت پستال ایرانی ببرید. روابط عمومی چیز خوبی است! موسیقیجات - نوار و CD (خصوصا MP3) می تواند کاملا مفید باشد. اگر ساز می زنید، برای بردن آن باید از وزارت ارشاد مجوز بگیرید که کار راحتی است. (ظاهرا ساز را با پاسپورت می ببرید یک جایی در تالار وحدت)

نرم افزار - آنجا خیلی از ما با فرهنگتند و یک چیزی دارند به نام کپی رایت که ما هنوز درکش نمی کنیم (معمولا) برای همین بهتر است هرچه دلتان می خواهد نرم افزار از اینجا ببرید (تازه آنجا هم احتمالا به دوستان اینجا سفارش خواهید داد!!!)

وسایل برقی - بیخود نبرید! برق آنجا ۱۱۰ ولت است و قیمت وسایل هم کمتر!!!
- خداحافظی: این دیگر به خودتان مربوط است ولی زمان لازم برای آن را در نظر بگیرید.

هزینه‌ها

فرایند اقدام برای گرفتن پذیرش تا رسید به دانشگاه مربوطه هزینه‌های مختلفی دارد که در کنار هم مبلغ قابل توجهی را تشکیل می‌دهند. آشنایی با این موارد برای تصمیم گیری کسی که در ابتدای راه است مفید می‌باشد. در اینجا فقط یک تخمین اولیه از قیمت بر اساس تجربه خودم آورده شده که مطمئنا چندان دقیق نیست و تورم را در نظر نگرفته:

ثبت نام GRE و TOEFL: ۱۰۰+۱۳۰ دلار

فرستادن نمرات GRE و TOEFL: $\$ \text{Max}((10+15) * (\text{number of universities} - 4), 0)$
Application fee (average) $\$ 50 * \text{number of universities}$

مسافرت برای GRE و TOEFL: ۴۰۰-۸۰۰ دلار

هزینه پست و جمع آوری مدارک و ...: ۵۰-۱۰۰ دلار

هزینه سفر اول برای ویزا (خرج سفر + application fee) (۲۰۰-۸۰۰) + ۴۵ دلار

هزینه سفر دوم ویزا (۲۰۰-۶۰۰) دلار

هزینه سفر به آمریکا (بلیط) حدود ۱۰۰۰ دلار

می‌توانید به این موارد، هزینه وصل شده به اینترنت و کلی وقت خودتان (حداقل ۲۵۰ ساعت کار مفید بدون خواندن انگلیسی!) و انرژی مربوط به آن را بیفزایید. پس مراقب درسهایتان هم باشید که خصوصا ترم پاییز را زیاد شلوغ نکنید (این نکته مهمی است). همانطور که دیدید جمع این هزینه‌ها کمتر از ۲۵۰۰ دلار نمی‌شود (مگر اینکه خیلی سخت بگیرید) نکته مهم اینست که بیهوده در این میان از تعداد دانشگاه‌ها کم نکنید چرا که با دو برابر کردن دانشگاه‌ها ممکن است فقط ۱۰٪ به هزینه‌هاتان (و ۲۰٪ به فعالیت‌ها) افزوده شود اما شانس موفقیتتان دوبرابر گردد.

توجه کنید که در صورت مزدوج بودن! موارد مربوط به سفرهای ویزا و بلیط رفتن به آمریکا دوبرابر می‌شود.

نکات متفرقه

در ادامه بعضی نکات که عملادر قسمت‌های قبلی قرار نگرفتند، آورده شده است.

- روابط عمومی خوب و ایجاد ارتباط با اعضا هیات علمی دانشگاه‌ها، می‌تواند نقشی تعیین کننده در موفقیت شما داشته باشد. تصمیم گیرندگان در مورد قبول شما، از برنامه‌های کامپیوتری و خطکشهای دقیق در رد یا قبول کردن متقاضیان بهره نمی‌گیرند، برای آنها احساس کلی و شناخت از افراد، اهمیت قابل توجهی دارد (به همین دلیل هم داشتن آشنا در آن دانشگاه کاملاً مفید است) در واقع تواند بسیار مفید باشد. این امر به طور معمول از شانس متقاضیان ایرانی می‌کاهد چرا که ارتباط رودررویی با اساتید آنجا ندارند و معمولاً آشنایان کمتری دارند، با این وجود شما می‌توانید از آن استفاده مثبت بکنید، بدین معنا که اگر شرایط چندان مساعدی ندارید، سعی کنید با اساتید دانشگاه‌های مقصد (که در زمینه مورد علاقه شما فعالیت می‌کنند) ارتباط برقرار کرده و خود را به آنها بشناسانید. این کار را می‌توان به کمک خواندن مقالات آن فرد و پرسیدن سوال و یا حتی با مطرح کردن علاقه خود به فعالیت با آن فرد به طور مستقیم به پیش برد. این استراتژی خصوصاً در تامین کمک مالی در شرایطی که همراه قبولی، بورسی نداشته باشید، بسیار مفید خواهد بود. در ضمن یک ایده خوب هم اینست که قبل از تصمیم گیری در مورد دانشگاه‌ها شرایط خود را همراه با علاقه تان برای فعالیت با یک (یا چند) استاد در دانشگاه آنجا در میان گذاشته و از او در مورد احتمال قبولی خود پرسجو کنید، این کار می‌تواند تاثیر به سزایی در انتخاب دانشگاه‌های با شانس بهتر برای شما داشته باشد. خلاصه اگر ارتباطات خوبی داشته باشید، مطمئناً به احتمال موفقیتتان افزوده می‌شود، پس بیهوده خجالتی نباشید و مطمئن باشید که هیچکس از E-mail های مودبانه شما ناراحت نمی‌شود.

- سوالی که برای همه وجود دارد، اینست که معیارهای دانشگاه‌ها برای پذیرش دانشجویان چیست؟ مطمئناً من جواب دقیقی برای این سوال ندارم، با این وجود می‌توانم بر اساس مشاهدات، شهود کلی خودم را ارائه کنم. در ضمن آمار بچه‌های سالهای پیش (که قسمتی از آن در CD آمده است) می‌تواند به روشن شدن موضوع کمک کند.

ظاهراً دانشگاه‌های مختلف وزنه‌های متفاوتی به معیارهای خود می‌دهند، عمدتاً این معیارها شامل معدل دانشگاه مبدأ، (و شناخته شده بودن آن) نمرات GRE و TOEFL و خصوصاً GRE Subject، وضعیت توصیه نامه‌ها و میزان سوابق تحقیقاتی، آموزشی خصوصاً در زمینه مورد نظر می‌باشد. علاوه بر این معیارهای رسمی، شناخت شخصی از دانشجوی متقاضی (با توجه به توصیه نامه خاص از یک استاد شناخته شده در آنجا یا ارتباط با خود دانشجو یا ...) می‌تواند تاثیر بسیار زیادی در بالا بردن شانس موفقیت داشته باشد. توجه داشته باشید که همخوانی علائق تحقیقاتی شما با فعالیت‌های آنها می‌تواند کمک موثری باشد، خصوصاً اگر این موضوع را به طور شفاف نشان دهید (مثلاً گذراندن واحدهای اضافه می‌تواند نمود خوبی از علاقه شما به کار علمی باشد). از بین این معیارها می‌توان حدس زد که نمرات GRE و TOEFL خصوصاً GRE اهمیت زیادی دارند چرا که برای آنها قابل اعتماد و استاندارد است(=> آنها که معدل خوبی ندارند با خواندن انگلیسی جبران

کنند). همچنین توجه داشته باشید که بجز دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه تهران، عمده دانشگاه‌های ایران چندان شناخته شده نیستند (و در نتیجه برای آنها تفاوتی نمی‌کنند) پس دانشگاه آزادی بودی را نکته ای منفی ندانید. در واقع شریف و تهران هم فقط در آن دانشگاه‌هایی شناخته شده اند که قبلا با ایرانیان به طور جدی در تماس بوده اند.

- نکته دیگری که در مورد اقدام برای دانشگاه‌های خارجی مطرح است، تاثیر متاهل بودن افراد می‌باشد. هر چند که در این زمینه اطلاعات دقیقی ندارم، اما نکات زیر می‌تواند مفید باشد.

ظاهرا تاهل تاثیر چندان جدی بر قبولی افراد ندارد، با این وجود می‌توان در فرم‌های اولیه به آن اشاره نکرد و پس از گرفتن قبولی، موضوع را مطرح کرد. وجود همراه، حدود ۸۰۰۰ دلار در سال به مخارج شما می‌افزاید (با فرض اینکه همسرتان دانشجوی نباشد) اما ظاهرا بهتر است که همسرتان نیز در آنجا به ادامه تحصیل مشغول باشد و گرنه تنهایی و شلوغی سر شما، او را تحت فشار می‌گذارد. در هر صورت اگر همسرتان هم همراه شما اقدام کند، این مشکل حل می‌شود، اما در عوض کاملا ممکن است که او و شما در یک شهر قبول نشوید! در گرفتن ویزا، بودن همسر ممکن است کمی مشکل ساز باشد. اما وضعیت رو به بهبود دادن ویزا، از ریسک آن کاسته است.

-یک مورد در انتخاب دانشگاه‌ها وجود دارد و آن اینکه افرادی که به یک رشته درخواست می‌فرستند (و همدیگر را می‌شناسند) خیلی بهتر است که دانشگاه‌های مختلف را بین خودشان تقسیم کنند، بدین معنا که بیش از ۳ و ۴ نفر به یک دانشگاه apply نکنند، افرادی که در مجموع شرایط بهتری دارند، دانشگاه‌های قویتر و بالعکس. باید توجه داشت که تعداد دانشگاه‌های نسبتا خوب در آمریکا زیاد است و دلیلی ندارد که همه به چند دانشگاه شناخته شده درخواست بفرستند (البته دانشگاه‌های شناخته شده، معمولا سوابق بهتری از ایرانیها داشته و راحتتر قبول می‌کنند) به هر حال رعایت این امر خصوصا درون دانشکده‌های مختلف یک دانشگاه (بخصوص شریف) می‌تواند کاملا مفید باشد.

ضمیمه ۱- مشکل سربازی و کارهای مربوط به آن!

اما کسانی که مشکل سربازی دارند، خیلی رک، حجم مشکلات و نگرانی های شما به مراتب بیشتر از بقیه است (البته احتمالا اکثریت را تشکیل می دهید!!!) بنا بر این خود را بیشتر آماده کنید! (خصوصا ترم پاییز پدرتان در می آید و معدلهای رویایی را باید فراموش کنید)

به منظور خروج از کشور برای دادن امتحانات، باید از دانشگاه اجازه گرفته، وزارت علوم آنرا تایید کند و سپس به نظام وظیفه بروید و با گذاشتن وثیقه نقدی (بین ۳ تا ۵ میلیون تومان) به اداره گذرنامه رفته، پاسپورت گرفته و بروید. دقت کنید اوج دردسرهای شما (سر و کله زدن در وزارت خانه، نظام وظیفه و گذرنامه) در نزدیکی تاریخ خروج شماست بنا بر این حداقل ۲۰-۳۰ روز قبل از تاریخ رفتنتان اقدام کنید. این امور بسیار وقت گیر و غیر قطعی هستند بنا بر این برنامه مطالعه خود را طوری تنظیم کنید که این چند وقت مسلما خیلی وقت برای مطالعه نخواهید داشت (خصوصا اگر آدمهای سختگیر و وسواسی باشید!). برای اینکه دانشگاه اجازه خروج شما را برای امتحان تافل بدهد، باید در امتحان MCHE (زبان) وزارت علوم شرکت کرده و حداقل نمره ۷۰ از ۱۰۰ را کسب کنید. این امتحانات حدود ۲ ماه یکبار برگزار می شود. توصیه می شود که در امتحانی که اواخر تیر برگزار می شود شرکت کنید تا اگر نمره قبولی بدست نیآورید. مجددا فرصت شرکت داشته باشید. بنابر این برنامه مطالعه خود را طوری تنظیم کنید که در اواخر تیر یک حداقل آمادگی جهت شرکت در این امتحان را داشته باشید.

برنامه زمانی را طوری تنظیم کنید که حداقل ۱۰ روز قبل از خروج پاسپورت دستتان باشد چرا که مثلا اخذ ویزای دویی همین حدود طول می کشد که در غیر این صورت برای دریافت ویزای سریع باید پول بیشتری بدهید.

برای کسب اطلاعات دقیق تر در مورد تاریخ برگزاری امتحانات MCHE می توانید به خود وزارت علوم اداره کل دانشجویان بورس واقع در میدان تختی (تقاطع عباس آباد و خیابان مهناز) مراجعه کنید.

به غیر از تاریخ اواخر تیر، دو امتحان دیگر نیز در تابستان برگزار می شود. سطح این امتحان خیلی بالا نیست و با همین آمادگی نسبی نیز می توان نمره ۷۰ از ۱۰۰ را کسب کرد.

مراحل دقیق خروج: (حداقل در دانشگاه صنعتی شریف):

۱- کسب اجازه از معاونت آموزش دانشکده مبنی بر اینکه خروج دانشجو در تاریخ یاد شده از نظر دانشکده بلا مانع است.

۲- این مجوز همراه با یک کپی از فرم ثبت نام امتحان (تافل یا GRE) همراه با کپی نمره MCHE به معاونت آموزشی دانشگاه داده شده و از طرف آنها یک نامه به دفتر حقوقی دانشگاه فرستاده می شود. (فرم ثبت نام زیاد جدی نیست، کفایت فرم موجود در بولتن را پر کنید و ببرید!!!).

۳- به دفتر حقوقی دانشگاه مراجعه کرده، فرم یک تعهد نامه داده شده که باید تعهد محضری داده شود. سپس یک چک ۵ میلیون تومانی در وجه دانشگاه مربوطه به ودیعه گذاشته می شود و یک گواهی باز بودن حساب از طرف رئیس شعبه بانک شما نیز باید آورده شود. پس از کامل شدن این سه بخش، از طرف دفتر حقوقی نامه ای به آموزش دانشگاه نوشته می شود.

۴- یک نامه از طرف مدیر کل آموزش دانشگاه به وزارت علوم نوشته می شود که تحویل دانشجوی می گردد. همراه با این نامه به وزارت علوم اداره امور دانشجویان بورس مراجعه کنید (واقع در میدان تختی).

۵- در اداره دانشجویان بورس، به اتاق مربوط به نظام وظیفه مراجعه کنید (همراه با گواهی نمره MCHE) در آنجا نامه ای به نظام وظیفه نوشته می شود. این مرحله کار بسیار سریع و ساده است و یکروزه انجام می شود!

۶- به اداره نظام وظیفه (خیابان سپاه بالای پل چوبی) همراه با این نامه مرجعه کنید. به طبقه پنجم، امور محصلین. پس از گرفتن امضاهای مربوطه، نیاز به وثیقه نقدی است. در آخرین مراجعات این مبلغ ۵ میلیون تومان بود که متاسفانه نرخ تورم بالایی هم دارد، پس حساب این قسمت کار را بکنید چون این مبلغ بیش از دو هفته در حساب قرض الحسنه ناجا قرار خواهد داشت! پس از گرفتن برگه مربوط به ودیعه، به بانک سپه شعبه ایرانشهر مراجعه و پول را به حساب قرض الحسنه ناجا واریز می کنید، سپس با فیش حواله به صندوق قرض الحسنه ناجا واقع در ایرانشهر جنوبی کمی پایینتر از بانک مزبور مراجعه کرده و پس از گرفتن نامه تاییدیه به نظام وظیفه مراجعه کنید. در این هنگام است که نامه شما به اداره گذرنامه ارسال می شود (از طرف خود نظام وظیفه)، دقت کنید که پیک نظام وظیفه به گذرنامه در صبح روزهای فرد حرکت می کند پس این تاریخ ها را مد نظر داشته باشید.

۷- از روز حرکت پیک و ارسال نامه به گذرنامه، حدود یکی دو روز بعد، در دبیرخانه ثبت می شود و می توانید به گذرنامه مراجعه کنید (همراه با مدارک لازم جهت اخذ گذرنامه که مواردی مشخص است). توصیه می شود که در روز رجوع به اداره گذرنامه، این مدارک را همراه داشته باشید. گذرنامه شما ۲، ۳ روز بعد از تحویل مدارک حاضر است، که به شما یکبار اجازه خروج در آن بازه زمانی که دانشگاه تایید کرده است، داده می شود. این تاریخ ربطی به ورود شما ندارد یعنی حتی تا آخرین روز آن بازه حق خروج از کشور را دارید ولی اگر با بیش از ۱۰ روز تاخیر از آخرین تاریخ مربوطه، به نظام وظیفه مراجعه کنید، وثیقه نقدی شما به حساب خزانه داری واریز می شود!!! پس به محض ورود به کشور، سریعاً با گذرنامه به اداره نظام وظیفه مراجعه کنید تا مراحل پس گرفتن وثیقه انجام شود. پس گرفتن چک دانشگاه نیز مرحله نسبتاً مشابه دارد.

چگونگی خروج برای اخذ ویزا

اگر در حین تحصیل می خواهید برای اخذ ویزا از کشور خارج شوید باید کلیه مراحل فوق را عیناً طی کنید، از آنجا که دانشگاه در حین تحصیل برای اخذ ویزا مجوز خروج را تایید نمی کند، باید به اسم شرکت در یک امتحان دیگر مانند TSE اقدام کنید!

چگونگی خروج از کشور برای تحصیل

اگر کماکان مشکل معافیت دارید، به شرط وثیقه ملکی می توانید برای تحصیلات از کشور خارج شوید. این کار به صورت " اعزام به هزینه شخص " صورت می گیرد. بدین منظور با اصل پذیرش (برای دانشگاههای آمریکا، الزاماً باید فرم I-20 را ببرید) به وزارت علوم همان اداره مزبور مراجعه کرده و به قسمت مدیر کل اعزام می روید و برای اعزام به هزینه شخصی اقدام می کنید. پذیرش شما ابتدا در شورا مطرح می شود و پس از تایید، گزینش، قرار وثیقه ملکی و فارغ التحصیلی، مجوز خروج صادر می شود.

گزینش یک عمل زمانبر است (حدقل ۲،۵ ماه طول می کشد) بنابراین این سریعا پس از دریافت پذیرش اقدام کنید و مراحل گزینش را به جریان بیندازید.

وثیقه ملکی، یک سند مسکونی به ارزش حداقل ۱۰ میلیون تومان است. چون این مرحله هم زمان گیر است، به اداره اعزام مراجعه و درخواست دهید که مراحل اخذ وثیقه ملکی به تعهد خودتان انجام شود. پس از نامه نگاریها، یک نامه به دفتر حقوقی فرستاده می شود که با آن به ساختمان مرکزی وزارت علوم واقع در خیابان نجات الهی جنوبی مراجعه کنید. ابتدا نامه به یک ارزیاب دادگستری نوشته می شود تا ملک را ارزیابی کند، با ارزیاب قرار گذاشته و او را به محل ملک برده تا ارزیابی کند. نامه ای از طرف او به وزارت علوم نوشته می شود و همراه با آن نامه به دفتر حقوقی مراجعه کنید. نامه مزبور به دفتر اسناد نوشته می شود و از آنجا استعلام های مربوط به ثبت احوال و دارائی نوشته می شود که آنها را برای سند (توسط صاحب ملک) بگیرید. در این مرحله با قرار گذاشتن با نماینده دفتر حقوقی به اتفاق صاحب ملک به دفتر خانه رفته و مراحل قانونی انجام می شود. نامه مربوطه به اداره دانشجویان بورس نوشته می شود.

برای پیگیری کار گزینش اخلاقی، می توانید به اداره مرکزی گزینش واقع در خیابان زهره در میدان ۷ تیر مراجعه کنید. دقت کنید که این اداره تابلو ندارد و در کنار بیمه آسیا واقع شده. تعداد زیادی موتور سیکلت در جلوی آن پارک شده است و این نشانه خوبی می باشد! توصیه می شود که زیاد به آنجا رجوع نکنید و ترجیحاً مراحل را از خود وزارت علوم پیگیری کنید.

پس از بردن گواهی فارغ التحصیلی از دانشگاه به وزارت علوم و تکمیل مراحل فوق مستقیماً نامه ای به اداره گذرنامه نوشته می شود و می توانید گذرنامه گرفته و خارج شوید!

اگر حین تحصیل قصد مراجعت به کشور دارید، گرفتن مجوز خروج های بعدی بسیار ساده است. به اداره دانشجویان مراجعه کرده و از آنجا نامه ای به شما داده می شود که به اداره گذرنامه مراجعه می کنید.

دقت کنید که گواهی فارغ التحصیلی اجباری است، بنابراین سعی کنید هرچه زودتر این کار صورت گیرد. اگر به موقع فارغ التحصیل شده باشید می توانید قبل از خروج نهایی، اجازه خروج را با همین وثیقه ملکی برای اخذ ویزا نیز از وزارت علوم بگیرید.

ضمیمه ۲- سایتهای مفید

سایتهای زیر چیزهای جالبی برای شما در خود دارند. (البته من بعضی را خودم دقیق ندیده ام!!!)

<http://www.finaid.com>

<http://www.peterson.com> یا www.petersons.com

<http://about.embark.com/grad/>

<http://archaeology.about.com/education/archaeology/blgradschool.htm>

<http://archaeology.about.com/education/archaeology/library/nicholls/bltoc.htm>

<http://www.jobweb.org/catapult/reftips.html>

<http://www.english.uiuc.edu/cws/wworkshop/writtech.resumes.htm>

<http://www.utexas.edu/model/cv/cv1.html>

<http://www.rpi.edu/dept/lc/writecenter/web/text/resume.html>

<http://about.embark.com/grad/choose/search/namesearch.asp>

<http://www.gradschools.com/noformsearch.html>

و کلام آخر...

همانطور که من و شما چیزی بیش از ۶۰-۷۰ کیلو (حالا، متوسط!) گوشت هستیم، ایران هم فقط یک وسعت خاکی به مساحت ۱,۶۴۸,۱۹۵ کیلومتر مربع نیست! ایران مجموعه ای از ایرانیانی مثل من و توست!

هرکدام از ما دلایلی برای ادامه تحصیل در خارج از کشور دارد: کمبود امکانات، نبود آزادی، نبود امکان مفید بودن و ... که هرکدام می تواند منطقی و مستدل محسوب شود.

اما،

بیابید که وابستگیهای خود را نیز از یاد ببریم: بستگان و دوستان، خاطرات و سرمایه های فراوان (و چه بسا) نهانی که ما را تا بدینجا رسانیده است. امروز نمی توانیم پاسخ دهیم که پس از پایان تحصیل باز می گردیم یا نه، ولی حداقل در هر جای دنیا که هستیم، کشور خود را به خاطر داشته باشیم، حتی اگر این مسیر برای ما فقط از جواب دادن به چند E-mail و راهنمایی و کمک به چند دوست بگذرد.

به هر حال وضعیت (...) ایران امروز، به عملکرد (...) پدران و نیاکان ما باز می گردد، نه توطئه های موجودات ناشناخته! باشد که فرزندانمان از ما مسئولیت پذیری بیاموزند.